

ชื่อไทย : ว่านหางจระเข้

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Aloe

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Aloe vera* (L.) Burm.f.

ชื่อพ้อง : *Aloe barbadensis* Mill.

โดย นางสิริดา อุปนนท์

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มส่งเสริมพืชสมุนไพรและเครื่องเทศ

โทร. 0 2579 9547

ว่านหางจระเข้

ปี	ราคาขายผลผลิตสด*
2560	2 - 5 บาท/กิโลกรัม
2561	2 - 10 บาท/กิโลกรัม

* ขึ้นกับพื้นที่ปลูกและแหล่งรับซื้อ

แหล่งผลิต

จังหวัดที่มีการผลิต ได้แก่

ภาคกลาง ได้แก่ นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง
ภาคตะวันตก ได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี สมุทรสาคร
ภาคตะวันออก ได้แก่ ฉะเชิงเทรา นครนายก ระยอง สมุทรปราการ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ นครราชสีมา นครพนม
ภาคใต้ ได้แก่ นครศรีธรรมราช ตรัง ภูเก็ต ปัตตานี
ภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่

จังหวัดที่มีการปลูกมาก ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์

ฤดูกาลผลิต

ว่านหางจระเข้มีอายุการเก็บเกี่ยวผลผลิตหลังจากปลูกได้ 8 เดือน
และสามารถเก็บเกี่ยวได้ทุกวัน
หากมีการบำรุงดูแลที่เหมาะสมจะให้ผลผลิตนาน 4 - 5 ปี

ประเทศคู่ค้าของไทย

จีน พม่า สิงคโปร์ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เวียดนาม กัมพูชา ตะวันออก
กลาง ฮองกง ไต้หวัน เกาหลี อังกฤษ

สถิติการผลิต

รายการ	59	60	61
จำนวนผู้ปลูก (ครัวเรือน)	1,016	1,367	896
พื้นที่ปลูก (ไร่)	11,402	11,764	12,104
ผลผลิตรวม (ตัน)	146,183	121,441	97,692

การส่งออก	การนำเข้า
เนื้อว่านหางจระเข้แบบลูกเต๋า ว่านหางจระเข้สด เจลว่านหางจระเข้ ดำเนินการโดยบริษัทส่งออก	มีการนำเข้าสารสกัดยาค่า จากว่านหางจระเข้ สำหรับ เป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์ยา ดำเนินการโดยบริษัทส่งออก

ต้นทุน / ผลตอบแทน	ต้นทุน / ผลตอบแทน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2-4
ต้นทุนรวมเฉลี่ย (บาท/ไร่)	26,200	15,500
1. ต้นทุนผันแปร	21,200	15,250
- ค่าแรงงาน (เตรียมดิน ปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยว)	7,850	7,000
- ค่าวัสดุ (พันธุ์ ปุ๋ย สารกำจัดศัตรูพืชและวัชพืช อุปกรณ์การเกษตรและวัสดุอื่นๆ)	13,350	8,250
2. ต้นทุนคงที่ (ค่าอุปกรณ์การเกษตร/ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร)	5,000	250
ผลตอบแทนเฉลี่ย	35,000 บาท/ไร่	

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด,
เกษตรกรผู้ปลูก

ข้อมูล ณ วันที่ 28 เดือนกุมภาพันธ์ 2562

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
<p>1. ว่านหางจระเข้ เป็นพืชที่ปลูกได้ง่าย สายพันธุ์ที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์จากประเทศสหรัฐอเมริกา มีกาบใบใหญ่ ให้น้ำหนักดี และดูแลง่าย มีอายุการให้ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 4 - 5 ปี</p> <p>2. เกษตรกรสามารถจำหน่ายเข้าโรงงาน หรือนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สร้างมูลค่าเพิ่มได้หลากหลายรูปแบบ เช่น อาหาร เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ</p> <p>3. ว่านหางจระเข้กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดโลก เพราะผู้บริโภคเริ่มให้ความสำคัญกับการบำรุงสุขภาพหรือรักษาสุขภาพด้วยวิถีธรรมชาติมากขึ้น และหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี</p> <p>4. รุ้นและเมือกจากใบว่านหางจระเข้ มีสารไกลโคโปรตีน (Glycoprotein) เป็นสารที่ออกฤทธิ์ลดอาการอักเสบ ช่วยสมานแผล รักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แผลเรื้อรัง แผลไหม้เกรียมจากแสงแดดและการฉายรังสี และแผลในกระเพาะอาหาร ยางสีเหลืองในส่วนของเปลือกใบ มีสารจำพวกแอนทราควินอน (Anthraquinone) ซึ่งมีฤทธิ์ขี้ถ่าย เป็นยาระบาย นอกจากนี้ยังประกอบด้วยสารหลายชนิดที่มีฤทธิ์ยับยั้งการเจริญของเนื้องอก ช่วยสมานแผล ฆ่าเชื้อโรคและเชื้อรา เป็นต้น</p>	<p>1. การสูญเสียในช่วงการเก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพตามที่โรงงานต้องการ ส่งผลให้จำหน่ายไม่ได้ราคา</p> <p>2. โรงงานรับซื้อผลผลิตยังมีจำกัด ส่งผลให้การขยายพื้นที่การผลิตมีน้อย</p> <p>3. เกษตรกรไม่นิยมแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าเนื่องจากขายใบสดได้ราคา การจัดการไม่ยุ่งยาก และสามารถขายได้ตลอดทั้งปี</p> <p>4. การค้ายาสมุนไพรในต่างประเทศยังมีอุปสรรคอยู่มาก ทั้งความยุ่งยากในการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ ใบอนุญาตจัดจำหน่าย รวมถึงความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคต่างประเทศเกี่ยวกับสรรพคุณของสมุนไพรไทย เนื่องจาก ผู้บริโภคในต่างประเทศอาจมียาสมุนไพรท้องถิ่นของตน หรือมีข้อกำหนดอื่น ๆ เป็นการเฉพาะของแต่ละประเทศ เช่น การกำหนดให้ผู้ส่งออกของประเทศอื่น รวมถึงไทยต้องส่งออกผ่านตัวแทนโรงงานผู้ผลิตยาท้องถิ่น เป็นต้น</p> <p>5. ไทยยังอยู่ระหว่างการจัดทำมาตรฐานการผลิตพืชสมุนไพรที่ครอบคลุมตั้งแต่การปลูก การเก็บเกี่ยว จนถึงการค้าบรรจุ ดังนั้น จึงยังไม่มีกรอบมาตรฐานทั้งจีเอพี (GAP) และสมุนไพรอินทรีย์ในผลผลิตสมุนไพร</p>	<p>1. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการผลิตบวบทั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งด้านการผลิตเพื่อบริโภคสดและการแปรรูปต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานที่กำหนด รวมไปถึงด้านการตลาดด้วย</p> <p>2. ส่งเสริมให้ผู้ผลิตว่านหางจระเข้ตระหนักและเข้าใจถึงการผลิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย ลดการใช้สารเคมีที่ไม่จำเป็น</p> <p>3. ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าวัตถุดิบด้วยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ สร้างความหลากหลายของสินค้า</p> <p>4. ส่งเสริม สนับสนุน สร้างความเชื่อมั่นการใช้สมุนไพรไทย ทั้งการบริโภคสดและผลิตภัณฑ์แปรรูปต่าง ๆ เพื่อลดการนำเข้าสมุนไพรจากต่างประเทศ รวมทั้งสร้างความน่าเชื่อถือให้มากขึ้น</p>